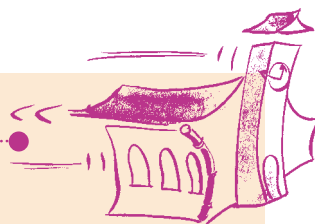

- In beeld: de Kinderkerk - pagina 3
- GETEKEND - pagina 5
- Film 'De zwarte bladzijde' - pagina 7

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

3e jaargang | nummer 9 | november 2019

BEELDENDELERS

'De Geest geeft ruimte en inspiratie'

INTERVIEW • Aan het woord is dominee Rein Algera, een van de predikanten van wijk-gemeente Zoetermeer-Noord. Hoewel, daarmee doe ik hem direct tekort. Het gaat niet alleen over het woord, Rein heeft meer te zeggen: 'Dominees zijn beeldendelers.'

Al het goede een bemoediging

al het goede heeft in God zijn oorsprong

al het goede is in God zonder einde

want al het goede heeft in God haar bestemming

Uit: 'Meditatieve momenten' (binnenkort online)

Geloven in beeld

Foto: Leonie Vreeswijk-Feith (www.photosbyleonie.nl)

'Ik kijk graag omhoog', zegt fotografe Leonie Vreeswijk-Feith, vaste medewerker van Kerk in Zoetermeer. 'Ik denk dan aan al die mensen uit mijn omgeving, jonge en oude, die gestorven zijn. Mijn opa's en oma's, die daar over mij waken, zo voel ik dat. Deze foto brengt geloven voor mij persoonlijk in beeld. De stralen verbinden hemel en aarde. Het licht geeft hoop, en hoop is geloof.'

met de lay-out, die prettig moet zijn om naar te kijken. Even lange zinnen, alliteraties en klinkerrijm, weinig hoofdlettergebruik en een mooie bladspiegel vindt hij belangrijk. 'Er is steeds beweging en er zijn steeds weer nieuwe kansen om het scherper en mooier te maken.'

Wij hebben een gesprek over wat het novemberthema van *Kerk in Zoetermeer* 'Geloven in beeld' voor Rein betekent. Na drie minuten praten komt hij al met 'beeldend' materiaal om zijn verhaal te verduidelijken. Want dat is wat Rein beoogt: teksten met beelden ondersteunen en doorgeven, zodat mensen erdoor geraakt kunnen worden.

Bijzondere vorm

Met de techniek van nu worden de mogelijkheden steeds meer, maar Rein is al jaren geleden begonnen met teksten op een bijzondere manier weer te geven.

Doorgeven, zodat mensen geraakt kunnen worden

Al in 1994 kwam zijn eerste boekje uit, *Een zuivere weegschaal*. Hij beschrijft daarin ervaringen met vluchtelingen en plaatst daar passende bijbelteksten bij.

Opvallend is de lay-out met letters in bijzondere en functionele vorm. Plaatjes zijn nog niet aanwezig. In *Lucht tegen leegte*, dat in 2012 uitkwam, ondersteunen illustraties van gemeentelid Peter van Holten (van de strip op meestal pagina 6, nu op pagina 5 – red.) de teksten en voegen daar ook iets aan toe. In het kijk- en leesboek *Al het goede* uit 2018 krijgen de beelden een grote rol toebedeeld. Ze zijn speciaal voor de tekst gemaakt en vullen die aan of contrasteren juist daarmee.

Passende muziek

Om teksten nog meer te laten spreken gebruikt Rein ook muziek, die hij passend vindt. In powerpoints maar ook andere presentatievormen laat hij teksten zien met foto's en er klinkt zachte, ingetogen of iets vrolijker muziek. De teksten in dichtelijke taal zijn bewerkingen van andermans of Reins eigen woorden en ook de foto's zijn veelal door hem

gemaakt. De serie *Meditatieve momenten*, binnenkort te vinden op de site van de Ichthuskerk (Zoetermeer-Noord W pwzn.nl), is daar een mooi voorbeeld van.

Schaven

'Op het werk van de Geest rust geen patent', zegt Rein professor Ter Schegget na, wanneer we het hebben over zijn inspiratiebron. 'Je moet openstaan voor wat je raakt en de Geest geeft dan de ruimte en inspiratie. Dat wil ik op deze manier graag doorgeven.'

Bijdragen aan het beeldend maken van geloof

Contexten, thema's, teksten van anderen of de psalmen inspireren Rein om bewerkingen met ondersteunende beelden en muziek te maken. Daar blijft het voor Rein niet bij. Hij schaaft veel aan zijn werk. De eigentijdse taal moet kloppen

Mensen verder helpen

Het doel voor Rein is mensen verder te helpen. 'Dominees zijn beeldendelers', zegt hij. 'Een kerkdienst bestaat uit een veelheid van beelden: in liederen, gebeden, de lezingen, en ook in de stilte. De teksten en woorden moeten tot op je eigen leven herkenbaar worden en de beelden ondersteunend gedeeld.'

'Het moet tot op je eigen leven herkenbaar worden'

Rein is blij met de ruimte die het beeld krijgt in de kerkdienst door middel van de beamer. Ook *Kerk in Zoetermeer* krijgt van hem tot slot een compliment: 'Een aantrekkelijke, kleurige lay-out, diversiteit en niet te lange teksten zijn ook een bijdrage aan het beeldend maken van het geloof.'

• Hanneke Lam

COLUMN

Digitale geloofsondersteuning

Misschien moet u als lezer even de ogen uitwrijven bij het zien van deze kop. Toch wil de redactie bij het behandelen van het thema 'Geloven in beeld' niet voorbijgaan aan een inmiddels overal ingeburgerd stuk techniek, de beamer. Beamer is eigenlijk geen bestaand (Engels) woord, maar een Nederlandse verbastering van het woord 'beam' dat straal of lichtbundel betekent. De officiële, nette, technische naam is dan ook multimediaprojector. Ook in de kerk is dit stukje technologie inmiddels gemeengoed. De een zal het apparaat beschouwen als een gemak omdat hij of zij het liedboek niet meer onder de linkerarm geklemd hoeft mee te nemen naar de kerk, de ander vindt de mededelingen voor de dienst wel handig. Dan hoeft je de zondagsbrief niet meer te lezen.

Maar een functie die steeds meer toepassing krijgt is de projectie van teksten, beelden en filmfragmenten als onderdeel van de eredienst en met name ook de overdenking. De preek dus. We weten inmiddels ook dat beelden veel indringender zijn en beter blijven 'hangen' dan woorden, zodat het ondersteunen van de woorden van de predikant met beeld en geluid ons helpt de gegeven uitleg beter te begrijpen. Vandaar ook de wat onorthodoxe titel boven dit artikel.

Bewondering voor de zwoegers achter de schermen

Maar in dit verband is het ook goed om bewondering te hebben voor, en dank uit te spreken aan de groep mensen in elke kerk die iedere zondag weer

paraat zijn om de dienst op een mooie manier te ondersteunen met beeld en geluid. Probeert u zich eens in te denken hoeveel tijd er dan in de voorafgaande week al is geïnvesteerd om alles correct in volgorde te krijgen, nog afgezien van het overleg dat nodig is met de predikant om helder te krijgen wat hij of zij precies heeft bedoeld met de aanwijzingen voor de liturgie. Het op deze manier verbeteren van de communicatie tussen zowel de kerkenraad en de predikant met de toegestroomde gemeente draagt dus aanmerkelijk bij aan de kwaliteit van de eredienst. Met dank aan de 'beamersaars'. En ook dat mag wel eens gezegd worden tegen deze zwoegers achter de schermen.

• Fien Meiresonne

OOSTERKERK IN OOSTERHEEM

Het kruis in het licht

Bovenin de Oosterkerk hangt een opvallend kruis dat het volle licht vangt. De blik trekt er bij binnenkomst van de kerkzaal meteen naartoe. Het kruis herinnert me er elke keer aan dat Jezus alles volbracht heeft. Ik hoeft er niks aan toe te voegen. Het is door genade alleen.

Foto en tekst: Willeke van Trigt

ICHTHUSKERK IN ZOETERMEER-NOORD

Stromend water, lichtend voorbeeld

Aan beide zijden van het liturgisch centrum in de Ichthuskerk zijn twaalf gebrandschilderde ramen geplaatst. De voorstelling verbeeldt het water, stromend water – het water waaruit we als gemeente van Christus leven. Ze tonen ook leven en verbondenheid met elkaar. Groot, klein, iedereen hoort erbij. De ramen hebben grote doorzichtige vlakken, omdat we een open gemeente willen zijn. Verbonden van binnen naar buiten en van buiten naar binnen. Als het zonlicht door de ramen schijnt, verlicht dat heel subtiel de voorstellingen – zoals we als gemeente een lichtend voorbeeld willen zijn.

Ontwerp en uitvoering: Heleen de Lange
Foto: Leonie Vreeswijk-Feith

Kerk in beeld

VAN DE REDACTIE

Handtekening

Mij spreekt altijd weer aan hoe God zijn volk Israël in de woestijn een bijzondere tent laat bouwen, met speciale attributen waarvan een diepe symbolische en profetische betekenis gehecht wordt. Uitgebreid staat in het boek Exodus beschreven hoe die tent van samenkomst waar God de mensen wil ontmoeten eruit moet zien, wat voor kostbare materialen gebruikt moeten worden, welke kunstzinnige vorm eraan gegeven mag worden. Hij noemt ook de mensen die het uit moeten voeren. Vakmensen, begiftigd met kunstzinnigheid en creatieve talenten.

Hoe beeldend wil je geloven hebben, hoe tastbaar en dichtbij wil God wel niet komen.

Dit nummer van *Kerk in Zoetermeer* neemt de rol van beeld en beeldrijke taal in kerk en geloof onder de loep. We hebben ook alle ruimte gegeven aan onze vaste medewerkers die zich maandelijks met die kant van de krant bezighouden: de cartoonist, de fotografe, de vormgeefster en de striptekenaar. Kijk en ontdek hoe zij onder dit sprekende thema 'Geloven in beeld' hun karakteristieke handtekening zetten.

• Marieke van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

SAMEN VOOR DE STAD

Ontmoetingsmaaltijd 'oude' en 'nieuwe' kerken smaakt naar meer

IMPRESSIE • In de Vredesweek heeft het Beraad van Kerken een ontmoetingsmaaltijd georganiseerd, om de banden met vooral de 'nieuwe' kerken aan te halen. Er waren zeker 45 deelnemers, grotendeels uit 'nieuwe' internationale en migrantenkerken in Zoetermeer. Zeker tien gemeenschappen met wortels in Azië (Indonesië en China), Afrika (Eritrea en Nigeria), Zuid-Amerika (Spaans- en Portugeestalig), Suriname en de Caraïben zaten samen met vertegenwoordigers van de 'oude' Zoetermeerse kerken aan tafel.

Droom voor Zoetermeer

De maaltijd bestond uit een heerlijk veganistisch driegangenmenu van de Vegan Church. Bij elke gang

bespraken we in groepjes een thema. Na elke gang moest men opstaan en van tafel wisselen, zodat je verschillende mensen te spreken kreeg in de loop van de avond. Dick Sonneveld, voorzitter van het Beraad, opende met het thema 'bidden': de motor van alle gemeenten, ongeacht plaats of situatie. Kern van het geloof, met verschillende invulling: liturgisch gebed, vrij gebed, tongentaal, gebedsgenezing. Bij de tweede gang was het thema: 'vrede voor de stad, jouw droom voor Zoetermeer', ingeleid door Madelon Grant, medewerker bij Samen Kerk in Nederland – het platform van internationale en migrantenkerken (SKIN). God plaatst ons in Zoetermeer om

'de stad voor Hem in te nemen'. Veel dromen en gesprekken gingen over het meenemen van de kinderen en jongeren in de geloofsopvoeding en geloofspraktijk: Samen voor de Stad.

Kerken proeven

Het derde thema 'samenwerking in de praktijk' bij het nagerecht werd ingeleid door Theo van Heijdoorn, voorganger van Godsgemeente Ezechiël, een gemeente met veel leden van Surinaamse afkomst. Van praktisch elkaars kerken proeven – ruimtes delen, bij elkaar op bezoek gaan – tot missionair: samenwerken om eenzaamheid onder ouderen te bestrijden, of om jongeren te bereiken. Het geheel werd besloten met een gezamenlijk kringgebed. Goede gesprekken, veel herkenning en blijdschap om nieuwe ontmoetingen. Enkele vertegenwoordigers uit 'oude' en 'nieuwe' kerken gaan zich inzetten voor een passend vervolg.

Informatie: Madelon Grant, Samen Kerk in Nederland (SKIN) T 06 8384 7475; Flip Bakker, Beraad van Kerken Zoetermeer T 06 2468 9649

8 NOVEMBER

Voedselactie Dorcas

Jaarlijkse inzameling voor de allerarmsten in Oost-Europa. Op zondag 3 november zijn er in onder meer Oude Kerk en Oosterkerk boodschappenbriefjes uitgedeeld. Ook (goede) kleding en schoenen zijn erg welkom. Een voedselpakket van € 30 of vrije gift (online) doneren kan ook!

Inleveren: 8 november, 18.00-19.00 uur, Morgensterkerk, Nassaulaan 1
W dorcass.nl/voedselactie/

27 NOVEMBER

Dialoogavond 'Allemaal anders en toch gelijk'

Voor de wet is iedereen gelijk, dat ligt verankerd in artikel 1 van onze Grondwet. In de kerken is het de genade van Christus: geen onderscheid. Maar de praktijk in Nederland is vaak anders.

Daarom organiseert het Inter-Levensbeschouwelijk Overleg (ILOZ) samen met de stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding (IDb) een dialoogavond. Met deelnemers uit de achterban van de diverse ILOZ-gemeenschappen: mensen van andere afkomst,

gelooven, (kleding)-gebruiken, geaardheid, ... Dialoog is luisteren, je inleven, je oefenen in inclusief denken. En daar naar doen.

20.00-22.00 uur, Forum/Bibliotheek
Els Alebreghse T 06 4976 0075 of
Flip Bakker T 06 2468 9649

BIJBEL IN BEELD

Beeldbijbel.nl

Beeldbijbelstrips voor kinderen tot 80 jaar (!). Beeldspraak met een bijbelse les.

2000 stickers

Teken, kleur en plak om de kleurrijke bijbelverhalen compleet te maken. *Rebo Productions* € 5,99

Babybijbel

Hobbel mee op een kameel, maak muziek voor de Heer. Zeven verhalen. *Jongbloed* € 16,95

Neushoorn en narwal

Zoekplaten over Gods bijzondere schepping. € 14,95
W www.jongbloed.com

Bijbelverhalen in beeld

Actief met jonge kinderen: 'Het verhaal van God en de mensen' en 'Het leven van Jezus'. A4-map met handleiding. *Altiora Averbode*, samen € 59

BGT Jongerenbijbel

Doebijbel 'in gewone taal' voor en door jongeren vol creatieve opdrachten. € 49,95

Rembrandt-leesplan

Digitaal leesrooster voor drie weken aan de hand van getekende en geschilderde bijbelse taferelen. W debijbel.nl/app > Leesplannen

NewFaithNetwork.nl

Christelijke films en series in een veilige omgeving voor het hele gezin.

Bijbelvereniging.nl

Kinderbijbels in meer dan 30 talen. Gratis voor gezinnen in je omgeving.

Overschrijfbijsel

Meditatieve en creatieve manier om dicht bij de bijbeltekst te komen. Na *Psalmen* zullen volgen *Spreuken-Prediker* en de *Evangelien*. *Jongbloed* € 19,90

Advertenties

- Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht
- 24 uur per dag bereikbaar
- Ongeacht uw verzekering

van Dongen
Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vdusz.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
ZEKER VAN DORP**

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

VAN DORP
MET KENNIS EN RESPECT

Ook adverteren in *Kerk in Zoetermeer*?
Vraag de tarieven:
advertenties@kerkinzoetermeer.nl

Met betrokkenheid en respect wordt alles tot in detail geregeld

Teeuw

UITVAARTVERZORGING

Hoekeindseweg 61
Bleiswijk

www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht bereikbaar

079 - 342 60 70

Aafio Ritueelbegeleiding
is uw persoonlijke coach voor ondersteuning, begeleiding en (inhoudelijke) vormgeving voor een waardige en sfeervolle uitvaart passend bij u en de overledene en behulpzaam bij de overgang naar de nieuwe situatie.

Neem vrijblijvend contact op via:
info@aafio.nl
(0)6 486 930 54

GELOVEN IN BEELD

DoorKIJKje: ‘Het mag een beetje schuren’

PORTRET • In dit novembernummer niet alleen de rubriek KIJK van de hand van Theo Poot, maar ook een doorKIJKje naar wie Theo is met zijn grote passie voor tekenen.

In elk nummer van *Kerk in Zoetermeer* staat een tekening van de hand van Theo Poot, die een link legt naar het thema van de maand: KIJK. Theo doet dat op een bijzondere manier. Hij weet het thema te vangen in een cartoonachtige prent die je aan het denken zet.

Actuele associatie

‘Ik ben een fervente krantenlezer en verbind het thema graag met de actualiteit. Het idee ontstaat al doende, maar het uitwerken kost de meeste tijd, een uur of vier. Ik begin met schetsen met potlood. Voor de uiteindelijke tekening gebruik ik Oost-Indische inkt, daar ga ik echt even voor zitten.’ De laatste tijd gebruikt hij er ook kleur bij. ‘Een meerwaarde, omdat ik zo meer stemming kan meegeven of iets kan accentueren.’ Theo is opgegroeid in een hervormd milieu en was jaren kerkelijk betrokken. De laatste tijd geeft hij er op een andere manier invulling aan. Hij kent het kerkelijke wereldje goed en heeft meestal wel een associatie met het thema dat wordt aangedragen. Hij laat zich door de redactie informeren over welke richting hij uit moet denken en gaat daarna zelf aan de slag.

Dol op strips

Het tekenen zat er al vroeg in bij Theo. Hij groeide op in de glorie-

tijd van de stripcultuur en was helemaal weg van strips als Eppo, Kuifje en Donald Duck. Hij tekende van jongs af aan en wilde dolgraag striptekenaar worden. Theo herinnert zich de vele cartoons in zijn jeugd die te maken hadden met de politiek. Een voorbeeld voor hem is onder meer politiek tekenaar Tom Janssen. ‘Het leuke van het maken van een cartoon is dat het iets dubbelzinnigs in zich heeft. Het lokt uit tot nadenken, het mag een beetje schuren.’

Woordspeling

Toch heeft hij van het tekenen niet zijn beroep gemaakt. Theo begon zijn loopbaan als onderwijzer op een basisschool en is later gaan lesgeven in het voortgezet onderwijs. Hij doceerde daar met name geschiedenis. Naast het lesgeven werkte hij mee aan het schrijven van geschiedenismethodes en examens geschiedenis.

‘De kracht van beeld: ieder kan er eigen gedachten bij hebben’

Hij is ook een liefhebber van taal. ‘Ik vind het leuk om in een tekening een woordspeling te verwerken. Ik heb niet de behoefte om het uit te leggen, dan is de lol eraf. Het is aan de kijker wat hij

Theo Poot is getrouwd, hij heeft twee kinderen, een zoon en een dochter, en drie kleinkinderen. Naast zijn passie voor tekenen zingt hij graag en hij is ook een liefhebber van kunst.

met de tekening doet. Dat is ook de kracht van het beeld: iedereen kan zijn eigen gedachten erbij hebben.’

‘Het dringt zich op’

Beeld kan veel dingen bij elkaar brengen, is zijn ervaring. ‘Het roept verhalen, gevoelens en herinneringen op, kan confronterend zijn en een spiegel voorhouden. Beelden dragen symboliek in zich’, zegt hij, ‘daarom vind ik het mooi om ermee te werken. Beeld dringt zich op, daar bedoel ik mee dat het opvalt: je blik wordt er naartoe getrokken.’ Lesgeven doet hij inmiddels niet meer, hij houdt zich nu nog bezig met de ICT binnen het onderwijs en hij gaat binnenkort met pensioen. Hij hoopt dat hij wat meer tijd kan vinden voor het tekenen en wil zich toeleggen op het ontwikkelen van een goede, vaste stijl. Het lijkt hem ook leuk om iets nieuws te gaan proberen, zoals het schilderen van een levend model of stilleven.

• Willeke van Trigt

In beeld: de Kinderkerk

IMPRESSIE • In de Oosterkerk is er elke zondag kinderkerk voor kinderen van de basisschoolleeftijd.

Aan het begin van de dienst zitten de kinderen gewoon in de kerk, ze zingen en bidden met de gemeente mee. Na het kinderlied mogen ze naar voren komen en houdt iemand van de leiding een introductiegesprek met hen over het thema, aan de hand van een voorbeeld of een voorwerp of er wordt iets uitgebeeld.

Achter de Bijbel aan

Leuke traditie in de Oosterkerk is dat de kinderen altijd de Bijbel meekrijgen van de dominee. Als het gesprekje voorin de kerk is afgelopen, wordt de Bijbel overhandigd en lopen de kinderen achter de Bijbel aan naar de ruimte waar de kinderkerk wordt gehouden. Daar krijgen ze op hun eigen niveau een bijbelvertelling.

Proefje ‘Vertrouwen’

Nodig: drinkglas - water - ansichtkaart

Vorbereiding: Oefen een paar keer thuis, zodat je zeker weet dat het goed gaat. Vul het glas tot aan de rand met water, zodat het water bol gaat staan.

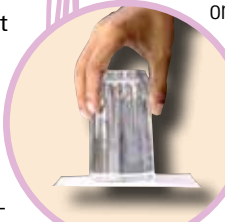
Werkwijze: Laat alleen het glas met water zien. Vraag: ‘Als ik dit glas met water omkeer boven je hoofd, wat gebeurt er dan?’ Daag uit: ‘Ik kan het glas omdraaien boven je hoofd, zonder dat je nat wordt. Wie durft mij te vertrouwen?’ Zorg dat het kind niet kan zien wat jij doet.

Pak de kaart en leg die met de gladde kant op het glas.

Druk zachtjes aan, zodat er geen lucht meer onder zit.

Keer het glas voorzichtig om boven het hoofd van het kind.

Uit: ‘Vertel het maar’, verwerkingen 4e kwartaal 2019

Er wordt veel gezongen, een werkje gemaakt of een spel gedaan. De kinderen komen na hun eigen dienst tijdens de collecte weer terug in de kerkzaal. Een van de kinderen mag dan de Bijbel weer terugbrengen naar de dominee.

Even showen

Het is altijd leuk om te zien dat de werkjes dan worden geshowd aan de ouders en ze even snel vertellen hoe het was. De kinde-

ren zitten aan het eind van de dienst dus weer in de kerk en krijgen ook de zegen mee. Er wordt gebruikgemaakt van de methode ‘Vertel het maar’, met een duidelijk wekelijks verhaal voor verschillende leeftijdsgroepen. Er staan waardevolle suggesties voor verwerkingen en invullingen in en er wordt veel aandacht besteed aan de christelijke feestdagen.

• Willeke van Trigt

PERSPECTIEF

Beeldrijk geloven

De bijbelse verhaalcultuur stamt uit een vertelcultuur – en daarmee uit een beeldcultuur. Als iets helpt in het mondeling doorgeven van verhalen, dan is het dat je er een beeld bij hebt. Vanuit die beeld(rijke) cultuur werden verhalen op zeker moment opgetekend – aanvankelijk met beeldtekens. De Hebreeuwse letter ‘beit’ waarmee het Eerste Testament opent (ב) is ook de eerste letter van het woord voor huis (‘bait’). Je ziet in dit letterteken een vloer, een muur en een dak – zo opent de Bijbel.

Niet te omschrijven

De beeldrijkheid van de Bijbel leert dat God niet exact is te omschrijven. Hij is als een adelaar, verloskundige, strijder, herder, zon, morgenster, rots, wind, vuur. Beeldtaal over God zou ons ervoor moeten behoeden om precies te willen omschrijven wie of wat God is. Israël leerde: als je één beeld centraal stelt (en daarmee onwrikbaar maakt) ben je aan de heidenen overgeleverd. Heilzaam in dat licht is dat van

Jezus niet een leer of omschrijving is overgeleverd. We kennen wel een dynamisch levensverhaal, in tenminste vier soms zeer verschillende varianten. Dat vergt samen horen en verbeelden, anders mis je de rijkdom van de verschillende beelden.

Heilzame oefening

Onze digitale cultuur zit vol beelden. Die laten vrijwel niets over aan de eigen verbeelding. Samen verbeelden van wat we horen schiet er vaak bij in, laat staan het samen horen van beeldverhalen. Een beeldverhaal blijft alleen levend en van betekenis als we het (juist) niet in digitale beelden vangen – want dan zetten we het stil. En stilzetten bedreigt de dynamiek van geloven. Samen horen en verbeelden van het bijbelse verhaal vraagt vandaag oefening van ons – maar die oefening is het meer dan waard: beeldrijk geloven.

• ds. Nico de Lange
PREDIKANT WIJKGEMEENTE
ZOETERMEER-NOORD

Schoonheidssalon
Azora
natuurlijk perfectement by Azora Teo's

- Schoonheidsbehandelingen
- Duo behandelingen
- Aangesloten bij ANBOS en Provoet
- Diabetisch pedicure
- Shellac CND
- Microdermabrasie
- Diverse specialisaties

Schoonheidssalon Azora

Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.schoonheidssalonazora.nl

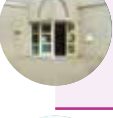
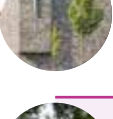
PATERNOTTE
UITVAARTZORG

“Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen.”

079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

KERKDIENTEN NOVEMBER 2019

Gemeente	Zondag 10 november	Zondag 17 november	Zondag 24 november	Zondag 1 december
			<i>Eeuwigheidszondag</i>	<i>Eerste Advent</i>
 WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	🕒 10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Gedachtdienst</i>	🕒 10.00 uur: Dr. A.C. Verweij 's-Gravenzande	🕒 10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Gedachtdienst</i>	🕒 10.00 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Heilig Avondmaal</i> 🕒 18.30 uur: Ds. C.H. Wesdorp <i>Voortzetting en dankzegging</i> <i>Heilig Avondmaal</i>
 WIJKGEMEENTE PELGRIMSKERK Pelgrimskerk 1e Stationsstraat 86, 2712 HK T (079) 316 36 00 W pelgrimskerkzoetermeer.nl	🕒 10.00 uur: Ds. G. van Reeuwijk Alkmaar	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn <i>Maaltijd van de Heer</i>	🕒 10.00 uur: Mw. M. Schipper-Boven <i>Gedachtdienst</i>	🕒 10.00 uur: Mw. drs. S.C.B. Hermanus-Schröder
 WIJKGEMEENTE DE OASE De Oase Kerkenbos 8, 2715 RP T (079) 351 67 28 W oase-meerzicht.nl	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn <i>ICVG-dienst</i>	🕒 10.00 uur: Ds. W.L. Pera Leersum	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn <i>Gedachtdienst</i>	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.C. Kapteyn 🕒 17.00 uur: <i>Rondom het lied</i>
 WIJKGEMEENTE DE REGENBOOG De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 W pwgderegenboog.nl	🕒 10.00 uur: Dhr. T.C. Kraan Utrecht	🕒 10.00 uur: Mw. P. Vossegat-de Bruin	🕒 10.00 uur: Mw. W.J. Bettenhausen-Baak en Mw. P. Vossegat-de Bruin <i>Gedachtdienst</i>	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.A. van der Burg-Los Baarn
 WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND T (079) 342 50 90 W oosterkerkzm.nl	🕒 09.30 uur: Ds. D. Hoolwerf Stellendam 🕒 17.00 uur: Ds. E. van den Ham <i>Hart4U-dienst</i>	🕒 09.30 uur: Prop. C.B. Westerink Nunspeet 🕒 17.00 uur: Ds. J. Reijm Alblasserdam	🕒 09.30 uur: Ds. E. van den Ham <i>Gedachtdienst</i> 🕒 17.00 uur: Ds. J. Quist Scheveningen	🕒 09.30 uur: Ds. E. van den Ham 🕒 17.00 uur: Ds. W.J. Dekker Amersfoort
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	🕒 10.00 uur: Ds. N. de Lange <i>Heilige Doop</i> 🕒 12.00 uur: Mevr. J. Vos-Spek <i>Chagall-viering</i> 🕒 19.30 uur: <i>Meditatieve viering</i>	🕒 10.00 uur: Mw. ds. M.E. den Dulk Den Haag 🕒 19.30 uur: <i>Vrouwenviering</i>	🕒 10.00 uur: Ds. R.L. Algera <i>Gedachtdienst</i> 🕒 19.30 uur: <i>Meditatieve viering</i>	🕒 10.00 uur: Ds. N. de Lange 🕒 19.30 uur: <i>Meditatieve viering</i>
 ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vcgz.nl	🕒 10.30 uur: Ds. K.H. van Klaveren Den Haag		🕒 10.30 uur: Ds. P. Wilbrink Delft	

CONTACT

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK
Predikant ds. C.H. Wesdorp
Wambahout 1, 2719 KD • **T** (079) 316 34 54
E predikant@oudekerkgemeente.nl • **Vrij di**
Pastoraal contactpersoon
Marja van den Boomgaard • **T** 06 225 126 09
E boomma@xs4all.nl
Scriba Jan Peter Leenman • **T** (079) 331 74 22
E scriba@oudekerkgemeente.nl

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE POR: PELGRIMSKERK – OASE – REGENBOOG
Scriba Els Alebregtse • **T** (079) 323 72 39
E scribavandepor@gmail.com

GEMEENSCHAP PELGRIMSKERK
Kerkelijk werker
Sandra Hermanus Schröder
E scbhermanus@gmail.com
Beheerder F. v.d. Beld
Wijkgebouw 't Centrum • Frans Halsstraat 1
T (079) 316 36 00
T (079) 316 74 70 • **06** 106 740 94

GEMEENSCHAP RONDOM DE OASE
Pastor ds. Carina Kapteyn
Jessicagang 46, 2719 CA
T (079) 347 85 33
E dsckapteyn@gmail.com
Vrije dagen ma, wo- en vr-middag
Zaalreservering Eefke van den Broek
T 06 21565723 • **E** beheerdervandeoase@gmail.com

GEMEENSCHAP RONDOM DE REGENBOOG
Predikant
Kerkelijk werker Sjon Donkers
E sjondonkers@gmail.com

HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK
Predikant ds. E. van den Ham
Leerbroekstraat 36, 2729 HX
T (079) 316 00 58 • **Vrije dag** wo
E ds@vandenham.mobi
Scriba J.M. Verhulst • Plateaanhout 72, 2719 KK
T (079) 342 50 90 • **E** scribavijk4@gmail.com
Kerkelijk werker Cocky van Dorp
T 06 247 353 83 • **E** cdvandorp@hotmail.com
Zalenverhuur **E** zalenverhuuroosterkerk@gmail.com

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD
Predikant ds. Rein Algera
Lissenvaart 140, 2724 SP
T (079) 342 62 61 • **E** algeus@ziggo.nl
Werkdagen ma, di, wo-morgen en do
Predikant ds. Nico de Lange
Toscascouw 23, 2726 JJ
T (079) 360 31 01 • **E** berichten@nicodelange.nl
Werkdagen ma, di, vr (pastoraat: Seghwaert)
Kerkelijk werker Jeanette Vos-Spek
T 06 528 564 17
E kerkelijkwerker@pwzn.nl
Werkdagen ma, di, do
Scriba Liesbeth de Kam • p/a Frans Halsstraat 3
2712 JS • **T** (079) 342 07 51 • **E** scriba@pwzn.nl

VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK
Voorganger ds. Karl van Klaveren
T 06 1104 1992
Secretaris Max Hofman
E secretaris@vcgz.nl • **W** www.vcgz.nl

Perron • Oosterheemplein 320
2721 ND • **T** (079) 593 78 08
Missionair pionier Timo Hagendijk
Werkdagen: di t/m vr • **T** 06-5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com
W www.perron-oosterheem.nl

Halte 2717
Carry van Bruggen-
hove 27, 2717 XT
Buurtpastor Johan Roest
T 06 826 373 62
E buurtpastor@halte2717.nl • **W** www.halte2717.nl

De Pelgrim • Frans Halsstraat 3
Pionier Gerda Griffioen
T 06 249 750 92
E gerda@depelgrimzoetermeer.nl
W www.depelgrimzoetermeer.nl

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

3e jaargang | nummer 9 | november 2019

Redactie Jan Blankespoor, Mieke Brak, Liesbeth van Daal, Hanneke Lam, Fien Meiresonne, Willeke van Trig, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie
Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W www.kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving Jessica Monker

Druk Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer
Els Alebregtse, Flip Bakker, Madelon Grant, ds. Nico de Lange, Heleen de Lange, Joke den Hertog, Peter van Holten (strip), Jan van der Linden (kerkdiensten), Theo Poot (tekening), Arie Vooijs (muziekcolumn), Leonie Vrees-wijk-Feith (fotografie)

Kopij decembernummer
Het decembernummer loopt door t/m vrijdag 10 januari. Kopij – *let op: voor vijf weken* – insturen **woensdag 13 november**. Het nummer verschijnt op **woensdag 4 december**. Advertenties en wijzigingen doorgeven t/m woensdag 20 november.

Bezorging *Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem:* Bert de Jong
T (079) 346 00 54 / **06** 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. C. van Velzen • **T** (079) 347 85 33
Meerzicht: Dhr. P.J. Lemmers • **T** (079) 351 47 19
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • **T** (079) 316 63 73

Kerkelijk Bureau Open op dinsdag en vrijdag van 9.00-12.00 uur • Frans Halsstraat 3
2712 JS Zoetermeer • **T** (079) 316 82 56
E kerkbureau@pgzoetermeer.nl
W www.pgzoetermeer.nl

Abonnement Jaarlijks wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd: richtbedrag € 22. Bijdragen en giften: **NL15 RABO 0373 7337 04** t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad.

Abonnement of losse nummers?
E info@kerkinzoetermeer.nl • **T** (079) 352 25 19

Adverteren? **E** advertenties@kerkinzoetermeer.nl

Wilt u elke maand Kerk in Zoetermeer thuis ontvangen? Dat kan! Geef uw naam en adres door, dan zorgen wij ervoor.
E info@kerkinzoetermeer.nl
W kerkinzoetermeer.nl

OVERIGE DIENSTEN NOVEMBER

Zondag 10 november	Langeland Ziekenhuis Toneellaan 1, 2725 NA	10.30	Mw. M. Turk
Zondag 17 november	‘Ons Honk’ (Halte 2717) Carry v. Bruggenhove 27, 2717 XT	10.00	Ds. H. Wulffraat <i>Dienst voor doven</i>
	Langeland Ziekenhuis	10.30	Mw. W.J. Bettenhausen-Baak
	Vivaldi Brechtzijde 45, 2725 NR	10.30	Ds. J.R. Kubacki, Leiden
Zondag 24 november	Langeland Ziekenhuis	10.30	Pastor F. Kazenbroot
Zondag 1 december	Langeland Ziekenhuis	10.30	Ds. M. Gilhuis

Advertentie

WereldWijs
onderwijs met de Bijbel als basis

Onze basisschool is een christelijke school, midden in de wijk Meerzicht. Wij bieden kinderen uit Zoetermeer en omgeving een plek waar ze veilig en vertrouwd kunnen leren. We staan open voor ouders die onze identiteit onderschrijven. U bent welkom voor een vrijblijvende kennismaking!

Kerkenbos 28
2716 PH Zoetermeer
wereldwijs@levwn.nl
☎ 079 - 351 61 48

WWW.GBSWERELDWIJS.NL

Advertentie

MONDIAL MOVERS
Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefopslag

De uitgave **Gaandeweg 2019-2020** biedt een uitgebreid overzicht van de vele en gevarieerde vormings- en toerustingsactiviteiten van de samenwerkende kerken Zoetermeer. Ook te vinden op www.kerkinzoetermeer.nl en www.pgzoetermeer.nl

ONDER WOORDEN

Afscheid nemen

Afscheid nemen is met zachte vingers wat voorbij is dichtdoen en verpakken in goede gedachten der herinnering

Is verwijlen bij een brok leven en stilstaan op de pieken van pijn en vreugde

Afscheid nemen is met dankbare handen weemoedig meedragen al wat waard is niet te vergeten ...

Is moeizaam de draden losmaken en uit het spinrag der belevenissen loskomen en achterlaten en niet kunnen vergeten ...

Dietrich Bonhoeffer
In: 'Door goede machten trouw en stil omgeven',
Utrecht: Ten Have, 2006

NOORD

►Vrouwenviering

Thema 'Ontmoeten'. Een ontmoeting kan je hart raken: verrassend, verrijkend, onthutsend, ontroerend.

17 november, 19.30 uur,
Ichthuskerk T 342 62 62 (Jeltje)

►Kijk op geloof-kring

Maandelijks bij mensen thuis.
E mariëlle.oudejans@gmail.com

►Ouderengesprekskring

Hemelse liturgie en aards leven (Openbaring 4 en 5).
25 november, 14.00 uur
E berichten@nicodelange

►'Zegen zien'

'Zo zie ik zegen' en 'Zegen verbindt'
10 nov, 12.00 uur: viering
2 dec, 20.00 uur: gesprek
8 dec, 12.00 uur: viering
Jeanette Vos T 06-5285 6417
E kerkelijkwerker@pwzn.nl

ADVENTSKERK

►Sterrenstof zijt gij

8 november, 20.00 uur € 7,50 / € 5

►Wat is vrijzinnig?

Hoe staan we in het geloof en in deze wereld? Wat is de relevantie van de Bijbel? (zie ook pagina 7)
12 november, 15.00 / 20.00 uur
T 06-1104 1992

►De krant op tafel

25 november, 15.00 uur

►Filosofen over de Tien Geboden

Fukuyama en derde gebod (p. 80-101 uit 'Erfenis zonder testament').
2 december, 15.00 / 20.00 uur
€ 5 (niet-leden) T 06-1104 1992

►Leven in aandacht

7 december, 9.30 uur T 331 05 60

THEMA

MEDITATIEVE VIERINGEN

Met Vincent van Gogh op zoek naar licht

IMPRESSIE • Dit najaar staat in de meditatieve vieringen op zondagavond in Zoetermeer-Noord steeds een schilderij van Vincent van Gogh centraal. Een van de vieringen heeft het thema 'De zachtheid van lentelicht en bloesem' bij het schilderij 'Souvenir de Mauve', met perzikbomen in bloei.

Als we het stiltecentrum binnenkomen, staat er een schilderij van Vincent van Gogh in de kring: een bloesemboom onder een stralend blauwe hemel.

Moment van troost bij verlies van een geliefde

Degene die de viering heeft voorbereid, deze keer Jeannette, vertelt dat Van Gogh dit schilderij stuurde naar de weduwe van de schilder Anton Mauve. Hij hoopte dat het haar zou troosten na diens overlijden. Zelf kent Jeannette ook ervaringen van verdriet en afscheid nemen,

onlangs nog. Juist op zulke momenten wenst ze zichzelf en de mensen en kinderen om haar heen dit zachte en tegelijk stralende lentelicht toe en verlangt ze naar de liefde en nabijheid van God. Er klinkt een luisterliedje over een nieuwe lentedag midden in rouw en gemis. En een lied: 'God, U bent liefde'.

Licht van Advent

In de stilte laat ieder de woorden en het beeld van de bloesemboom binnenkomen in het eigen hart. Voor de een verwijzen de zachtheid en het lentelicht naar het licht van Advent. Voor een ander naar een moment van

troost bij het verlies van een geliefde. Deze gevoelens en gedachten komen samen in het zingen van een lied: 'Licht dat ons aanstoot in de morgen'. Dat licht omstraalt iedereen bij het weggaan.

• Joke den Hertog

10 en 24 november,
19.30 uur, Ichthuskerk
E rvanderkrukztm@ziggo.nl

COLUMN

Kunst in de kerk: 'In vuur en vlam'

Het christelijk geloof is ontstaan te midden van het jodendom, dat verbiedt om beelden te maken van God, mensen of dieren. Toch hebben christelijke kerken altijd een enorme rijkdom gekend aan beelden, schilderijen en andere kunstwerken. Tegenstrijdig? Het christendom verspreidde zich al meteen in de eerste eeuwen over alle landen rondom de Middellandse Zee. In al die culturen vertelden christenen hun boodschap in beelden en symbolen die mensen konden begrijpen. Christenen gaven aan die beelden een verdiepende laag. Dat past ook bij symbolen, om steeds te worden geduid, opnieuw geïnterpreteerd en verder uitgediept!

Vaak wordt gedacht dat met de Reformatie kunst en schoonheid uit de kerken verdwenen: kil, koud en kaal ... Dat ligt wel

genueanceerder. Luther vond beeld wel degelijk van belang: zijn eerste bijbelvertaling staat vol illustraties, die de bijbelverhalen verbeelden. En in zijn kerk in Wittenberg bleef een altaarstuk hangen, maar dan wel een lutherse variant: Cranach schilderde de Gekruisigde Christus in het centrale paneel, met links een predikende Luther, en rechts een luisterende menigte.

Een verdiepende laag aan beelden en symbolen

Tegenwoordig is kunst in de kerk, zeker tijdens het landelijke tweejaarlijkse Feest van de Geest, weer volop aanwezig. Ook in 2020 worden kunstenaars weer gevraagd om voor een kerkgebouw een nieuw kunstwerk te maken, dit keer met als thema 'In vuur en vlam'.

Dat beeld en gebruik van beeld kan schuren, bleek bijvoorbeeld tijdens een campagne van Kerk in Actie uit 2017. De slogan en de opzet was prima: 'Geloven in delen'. Maar de gekozen verbeelding riep veel negatieve reacties op. Iemand scheurde een afbeelding van Christus in stukjes, die daarna over de hele wereld dwarrelden. Op papier klinkt dat nog aardig, maar het feitelijke zien van deze handeling was schokkend en in strijd met de liefde van veel gelovigen voor een afbeelding van het gelaat van Christus.

Sommige werken raken zo geliefd, dat zij in de kerken blijven. Dat zijn vaak kunstwerken die mensen helpen zich te concentreren tijdens meditatie of gebed.
• Mieke Brak

23 NOVEMBER

Gedenken en gesprek

Op zaterdag 23 november is de Ichthuskerk tussen 16.00 en 17.00 uur open voor gedenken en gesprek. In stiltecentrum De Toewending kunnen mensen een kaars aansteken om iemand te gedenken. U kunt vrij binnenlopen. Gastpersonen en ds. Rein Algera zijn aanwezig om u en jou welkom te heten en een luisterend oor te bieden.

24 NOVEMBER

Eeuwigheidszondag

Zondag 24 november is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar, voordat met Advent een nieuw kerkelijk jaar begint. Op Eeuwigheidszondag worden in alle protestantse wijkgemeenten met eerbied de namen genoemd van gemeenteleden die in het afgelopen kerkelijk jaar overleden zijn. Familieleden worden hiervoor uitgenodigd, er wordt een gedicht of tekst gelezen, er worden kaarsjes aangestoken of witte rozen meegegeven.

Zie voor alle activiteiten ook de nieuwe brochure **Gaandeweg** (papier en website) en de actuele Agenda op **W** www.kerkinzoetermeer.nl

OUDE KERK

►Leerhuis 'Geloofsgetuigen'

25 november, 20.00, Kapelaan

►Bijbelleskring

Elke woensdag, 19.15 uur

►Cursus Hebreeuws

Elke woensdag, 16.30 uur

►Op de koffie met de Bijbel

DriePalen: 13 nov; Dorp: 4 dec
10.00 uur, De Kapelaan

►Verdieping van je geloof

E predikant@oudekerkgemeente.nl

►Kring Jonge Gemeenteleden

E predikant@oudekerkgemeente.nl

DE OASE

►Sirkelslag Kids

Voor kinderen uit alle wijken!

15 november, 19.30 uur

►Seniorensoos

18 november, 2 december;
Thea Heemskerk T 351 25 72 of
Mary Lemmers T 351 47 19

►Bijbelstudie Paulus

Elke dinsdag, 10.30 uur

►Rondom de bron

Vraag/antwoord uit 'Gewone catechismus'.
Elke donderdag, 19.30 uur

►Rondom de vlam

Momenten van stilte en bezinning in de periode van Advent: 19.00 uur.
27 november en 4 december,
E dsmckapteyn@gmail.com

DE REGENBOOG

►Soos 60+

Film over Australië.
18 november, 14.00 uur; € 3
niet-leden T 88 88 499

Attentie: Het programma Vorming & Toerusting voor De Regenboog zoals vermeld in *Gaandeweg 2019-2020* is gewijzigd door het vertrek van ds. Dick Sonneveld. Kijk op W.kerkinzoetermeer.nl

OOSTERKERK

►Senioren Kring en Algemene Bijbelkring

26 november 10.30 / 20.00 uur
E ds@vandenham.mobi

►Vrouwen Ontmoetingsochtend

Creatief met keramiek o.l.v. Marjolein Muresan.
14 november, 10.00 uur € 15
E cockyvandorp@gmail.nl

►Groene Senioren

Jannie van Rijn uit Bodegraven over Corrie ten Boom.
20 november, vanaf 14.30 inloop, start 15.00 uur; € 5 / € 15
E nico.geleijnse@gmailcom

►Jongerenbijbelkring BASE

Brief aan de Efeziërs: 'Kom en bouw aan een stevig Fundament'.
13 en 27 november, The Choice, Nassaulaan 1 T 331 01 81

NICOLAASKERK

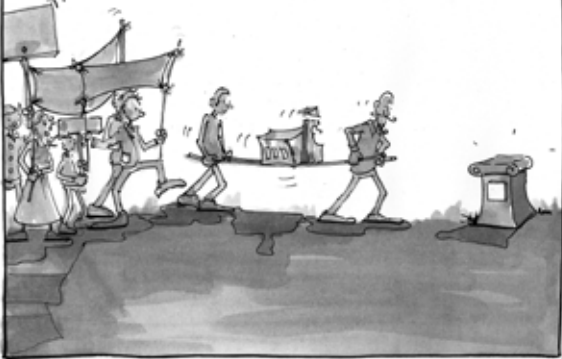
►Bijbelgeloofsgesprek

25 nov, 20.00 uur / 27 nov, 10.00 uur, De Kapelaan, pastor Ella Feijen
E geloofscentrum@hnpz.nl

GETEKEND

PAH

Zie voor actuele en uitgebreide informatie van deze activiteiten de nieuwe brochure **Gaandeweg 2019-2020** en de link naar de digitale versie hiervan via www.kerkinzoetermeer.nl/agenda.php

DE PELGRIM

W www.depelgrimzoetermeer.nl

Elke dag	07.30 uur	Ochtendgebed met ontbijt
Elke wo	09.15 uur	Natuurwandeling Balijbos
Elke wo	11.00 uur	Samen zingen – kerkzaal
Elke do	10.00 uur	Koffieochtend – huiskamer

Novemberprogramma

7 nov	12.00 uur	Bovenkamer
11 nov	20.00 uur	Lezing 'La Voie Sacrée'
13 nov	17.00 uur	Kookworkshop
17 nov	09.00 uur	Langeafstandswandeling
19 nov	13.30 uur	Meditatie: lied en muziek
21 nov	12.00 uur	Bovenkamer
24 nov	19.30 uur	Taizé-viering (De Wijngaard)
3 dec	13.30 uur	Meditatie

Lezing 'La Voie Sacrée'

Een bijzondere pelgrimstocht naar de slagvelden van Verdun in Frankrijk. Toen Sietse Altena de bekende Spaanse pelgrimstocht 'Camino de Santiago' liep, overdacht hij dat een pelgrimstocht kan voortkomen uit twee drijfveren: uit respect voor de plek leg je de reis daarheen af op een sobere manier. Het kan ook zijn omdat de weg zelf van een bijzondere betekenis is. Voor Verdun gelden beide: in 1916 heeft menig jonge man deze weg in een enkele reis afgelegd. De weg die nog steeds bestaat heet om die reden 'La Voie Sacrée', de heilige weg of de offerweg.

Lezing op Wapenstilstandsdag 11 november, 20.00 uur, donatie (indicatie € 5) T 06-2497 5092 E gerda@depelgrimzoetermeer.nl

Vacaredag in januari

Thema: 'Werken aan spiritualiteit in de gemeente'. Bezinningsmiddag op woensdag 29 januari, georganiseerd door Vacare – platform voor meditatie en leven, in samenwerking met De Pelgrim.

13.00-17.00 uur; € 25 W www.protestantsekerk.nl/vacare

Kookworkshop Vegan Church

Sinterklaas-menu met ruimte voor ontmoeting, uitwisseling van recepten plus bereidingswijzen en geloofsgesprek.

13 november, 17.00 uur, 't Centrum; € 25; E anja@veganchurch.nl

Lange afstandswandeling

20 en 25 kilometer. Neem eigen drinken en eten mee voor onderweg. Meld je aan, dan volgt informatie.

17 november, ongeveer € 10 E gerda@depelgrimzoetermeer.nl T 06-24975092

PERRON

Oosterheemplein 320
W www.perron-oosterheem.nl

Rust en ontmoetingsmiddag

Toe aan rust en even een moment voor jezelf? Of juist zin in een gesprek? Iedere dinsdagmiddag staan van 13.00-16.00 uur de deuren van de Oosterkerk open. Onder het genot van een bakje koffie of thee gaan we met elkaar in gesprek over dingen die ons bezig houden. We zijn er ook graag voor mensen die juist even behoefte hebben aan stilte en rust. In de kerkzaal is alle ruimte om tot jezelf en of tot God te komen. Loop gerust eens binnen. Hartelijk welkom!

E p.j.vandaalen@casema.nl

Ontmoetingslunch

Elke vrijdagmiddag tot en met 20 december. De driegangenlunch à € 3,50 is bedoeld voor ouderen, mensen die zich alleen voelen of een lastige periode doormaken.

12.30 uur; opgeven bij Fred Cammeraat T 06-2304 4470

Tienerclub Rock Solid

5 en 19 november: Spelavond
3 december: Sinterklaasavond

Breiclub Oosterheem

Elke twee weken op maandag.

14.00 uur, 11 en 25 november, 9 december (Kerst) E breicluboosterkerk@gmail.com

Perrontmoeting voor vrouwen

Workshop 'haar & hobby'.

22 november, 10.00 uur E pionier.oosterheem@gmail.com

19.00 uur, Oosterkerk

E pionier.oosterheem@gmail.com

Ontmoetingslunch

Elke vrijdagmiddag tot en met 20 december. De driegangenlunch à € 3,50 is bedoeld voor ouderen, mensen die zich alleen voelen of een lastige periode doormaken.

12.30 uur; opgeven bij Fred Cammeraat T 06-2304 4470

Tienerclub Rock Solid

5 en 19 november: Spelavond
3 december: Sinterklaasavond

Breiclub Oosterheem

Elke twee weken op maandag.

14.00 uur, 11 en 25 november, 9 december (Kerst) E breicluboosterkerk@gmail.com

Perrontmoeting voor vrouwen

Workshop 'haar & hobby'.

22 november, 10.00 uur E pionier.oosterheem@gmail.com

19.00 uur, Oosterkerk

E pionier.oosterheem@gmail.com

INLOOPHUIS DE REGENBOOG

Elke vrijdag 10.00-13.00 uur. Middagpauzedienst 12.00-12.30 uur
Elke vierde vrijdag maaltijd om 12.00 uur

datum	voorganger	muzikale begeleiding	bijzonderheden
8 nov	Hans van der Bilt	Dick van den Bosch	pannenkoeken
15 nov	Petra Vossegat	Aad Baak	creaclub aanwezig
22 nov	Joke Westerhof	Jan van Vliet	maaltijd
29 nov	Marga Schipper	Hans Raaphorst	

Wil Bettenhausen-Baak T 361 33 65 W www.pwgderegenboog.nl > Inloophuis

Inloop-creatief

Van 9.00-12.00 uur tijdens de inloop op woensdag kun je ook creatief bezig zijn: kaarten maken, breien, borduren en dergelijke. Een paar keer per jaar worden de producten verkocht, waarbij de opbrengst bestemd is voor activiteiten en projecten in de gemeente.

Inlooplunch

Op woensdag 27 november is er om 12.15 uur gelegenheid om samen te lunchen. Soep en brood staan klaar.

Kom schermen

Ook leuk voor een uitje!

Speulderbos 15, 2716 JW Zoetermeer
☎ 06 54 79 28 22

WWW.SCHERMSCHOOL-KARDOLUS.NL

Inloop-creatief

Van 9.00-12.00 uur tijdens de inloop op woensdag kun je ook creatief bezig zijn: kaarten maken, breien, borduren en dergelijke. Een paar keer per jaar worden de producten verkocht, waarbij de opbrengst bestemd is voor activiteiten en projecten in de gemeente.

Inlooplunch

Op woensdag 27 november is er om 12.15 uur gelegenheid om samen te lunchen. Soep en brood staan klaar.

OPEN ICHTHUS

Ichthuskerk Parkdreef 258
W openichthus.nl

Elke woensdag vanaf 10.00 uur. Van 10.00-11.00 predikant aanwezig.

Showing Hearts Club – 'Zolang er leven is'

'Zolang er leven is' is de titel van een nieuwe reeks van de populaire tv-serie 'Het Geheime Dagboek van Hendrik Groen'. In november gaan we bij Showing Hearts meer zien van Hendrik en zijn vriendengroep 'OMANIDO' ('oud maar nog niet dood').

Voor iemand zorgen, wat is dat? Doen we dat alleen voor ouderen of zijn er ook jongeren die zorg nodig hebben? Misschien zorg jij zelf wel voor iemand ...? Wat kunnen we leren van Hendrik Groen en wat doe jij anders? Welkom!

16 november, 13.30 uur W openichthus.nl/showing-hearts-club T 06-45700121 mail@antonvandijken.nl of Jeanette Vos kerkelijkwerker@pwzn.nl T 06-52856417

Kleding- en speelgoedruilbeurs

Miskoopjes in je kast, stapels kleding die je niet meer draagt of zelfs nooit gedragen hebt en die nog goed zijn? Je bent niet de enige! Kom langs en ruil je kleding en/of speelgoed. Dat is niet alleen leerzaam en leuk, maar ook goed voor je beurs!

14 november, 19.30 uur E secretariaat@openichthus.nl

Inlooppmiddag: 'Gedichten en gedachten'

Neem deze middag uw mooiste gedicht of boek mee. Een gedicht dat troost, bemoedigt of waar u een bijzondere herinnering aan hebt. Aan de hand van de gedichten raken we met elkaar in gesprek.

Gedichten en gedachten, ze kunnen het leven verzachten. Iets bijzonders in uw bezit, een versje dat u altijd bidt; deel het met elkaar, samen maken we het waar.

Jeanette Bol

26 november, 14.00 uur Jenny van den Berg T 351 22 40 E mvdberg42@hetnet.nl

Inlooppmiddag: 'Gedichten en gedachten'

Neem deze middag uw mooiste gedicht of boek mee. Een gedicht dat troost, bemoedigt of waar u een bijzondere herinnering aan hebt. Aan de hand van de gedichten raken we met elkaar in gesprek.

Gedichten en gedachten, ze kunnen het leven verzachten. Iets bijzonders in uw bezit, een versje dat u altijd bidt; deel het met elkaar, samen maken we het waar.

Jeanette Bol

26 november, 14.00 uur Jenny van den Berg T 351 22 40 E mvdberg42@hetnet.nl

Inlooppmiddag: 'Gedichten en gedachten'

Neem deze middag uw mooiste gedicht of boek mee. Een gedicht dat troost, bemoedigt of waar u een bijzondere herinnering aan hebt. Aan de hand van de gedichten raken we met elkaar in gesprek.

Gedichten en gedachten, ze kunnen het leven verzachten. Iets bijzonders in uw bezit, een versje dat u altijd bidt; deel het met elkaar, samen maken we het waar.

Jeanette Bol

26 november, 14.00 uur Jenny van den Berg T 351 22 40 E mvdberg42@hetnet.nl

HALTE 2717

'Ons Honk', Carry van Bruggenhove 27
T 06-8263 7362 W www.halte2717.nl

*Inloop: di-wo-do 10.00-14.00
Pastoraal spreekuur: wo 10.00-11.00
Buurtpunt: wo 13.00-14.00
Soep van de dag: do 12.00 uur
Crea-café: do 14.00-16.00*

November-december

7 nov	14.00 uur	Senioren actief
12 nov	18.00 uur	Buurtmaaltijd
13 nov	10.00 uur	Schrijfcafé (Focuskamer Midden)
18 nov	13.00 uur	Druppels om te delen
26 nov	18.00 uur	Buurtmaaltijd
27 nov	20.00 uur	Geloven in gesprek – Dag van de Dialoog
4 dec	10.00 uur	Schrijfcafé (Focuskamer Midden)
5 dec	14.00 uur	Senioren actief – Sinterklaasfeest

Druppels om te delen

Ons leven lijkt op een waterkruik met barstjes en scheuren. Maar druppels die lekken zorgen ook voor mooie bloemen langs de weg. Thema op maandag 18 november: 'Van die barst in mijn kruik wil ik af! – over loslaten, hoe doe je dat?'

13.00 uur, César Franckrode 62-64 E berichten@atelierheleen.nl

Dag van de dialoog

Als onderdeel van de cyclus 'Geloven in gesprek' op 27 november een bijeenkomst in het Forum Stadhuis in het kader van de 'Dag van de dialoog', georganiseerd door het ILOZ (zie ook pagina 2).

ds. Rein Algera E algeus@ziggo.nl T 079-3 42 62 61 W iloz.org

GEBEDSMOMENTEN

Oude Kerk

Elke maandag voor stad, land, kerk en wereldwijd, 19.00-20.00 uur.

let op: consistorie Oude Kerk E leenmanf@xs4all.nl

Oosterkerk

Om de twee weken op woensdag, steeds van 19.00-20.00 uur.

6 en 20 november, 4 december E arjenvantrigt@solcon.nl

Interkerkelijk gebed

Elke eerste vrijdag van de maand voor Zoetermeer, 19.00-20.00 uur.

E fam.nebbeling@planet.nl

OUDE KERK

Contactmiddag

Elke eerste dinsdag ontmoeting, koffie en thee, creativiteit en spel.

14.00-16.00 uur, 't Centrum achter de Pelgrimskerk E scriba@oudekerkgemeente.nl

't Vrouwenhoekje

Elke laatste woensdag.

27 november, 10.00 uur, in het Parochiehuys

Missionair breien

Samen creatief voor het goede doel.

Elke zaterdag, 10.00 uur; let op: tijdelijk in Albrandswaard 1 E sameningelooft@gmail.com

OPEN OASE

Lunchmoment

Samen je lunch delen. De kerkzaal is open voor stilte en gebed.

Elke di en do, 11.30-13.00 uur

Klaverviermaaltijd

Elke laatste dinsdag samen eten voor het goede doel in viervoud.

18.00-19.30 uur T 351 51 07

Tienertent

(On)geloof, gesprek en gezelligheid.

Elke vrijdag, 19.00-20.00 uur

Mok-tijd

Lief en leed delen, een spelletje, je meegebrachte mok laten vullen.

Elke vrijdag 19.00-21.00 uur E dsmckapteyn@gmail.com

Gebroeders Huurman

Bouwbedrijf | Gebroeders

Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Van der Kruk Consultancy

DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

KERKHISTORIE IN BEELD (1)

400 jaar Remonstranten – ook in Zoetermeer

TERUGBLIK • Dit jaar vieren de Remonstranten in Nederland hun 400-jarig bestaan. Al vanaf 1619 hebben zij ook in Zoetermeer hun onderkomen. Een roerige geschiedenis in beeld, in twee delen.

Hoe begon het?

Tijdens de Synode van Dordrecht in 1618 stonden de rekkelijken (remonstranten) en de preciezen (de contraremonstranten, behoudende calvinisten) tegenover elkaar inzake de ‘predestinatie- of uitverkiezingsleer’. De contraremonstranten geloofden dat het wel of niet in de hemel komen reeds van tevoren door God is bepaald. Volgens de remonstranten had de mens wel degelijk een zekere invloed op het eventueel deelachtig worden van de hemel. De ‘rekkelijke’ opvattingen van de remonstranten werden door de synode als dwalingen veroordeeld en hun predikanten werden verbannen. In Antwerpen richtten zij in het najaar van 1619 een broederschap op om elkaar tot steun te zijn: de Remonstrantse Broederschap, nu precies 400 jaar geleden.

Heimelijk

De eerste jaren kwamen de remonstranten vaak heimelijk bij elkaar. In Zegwaart komt er een schuilkerk. Later in de zeventiende eeuw mogen de remonstranten vrijer bij elkaar komen en er breekt – ook in Zoetermeer – een periode van bloei aan. Het hoogtepunt van haar bloei bereikt de remonstrantse kerk in Zegwaart en Zoetermeer in de jaren 1670-1690. In 1688 wordt de kerk zelfs – met ruim 200 leden en een eigen gebouw – als een van de grootste van het land aangeduid.

Oplaaierende strijd

Halverwege de achttiende eeuw is het aantal leden gedaald naar 82, in 1806 zijn het er nog slechts 33. Deze achteruitgang is te wijten aan de oplaaierende strijd tussen patriotten en prinsgezinden. Veel remonstranten steunden de patriottische partij, omdat die voor vrijheid van godsdienst was. Daarmee plaatsten zij zich tegenover de oranjegezinde partij die de

Prinsen van Oranje aan de macht wilden brengen.

Vurig patriot

De politieke onenigheid werd de Zoetermeerse remonstrantse emeritus predikant Pieter van den Bosch fataal. Ds. Van den Bosch, die in Zoetermeer van 1757-1760 op de kansel stond, was na zijn emeritaat teruggekeerd naar Zegwaart om daar zijn oude dag te slijten. Hij stond bekend als een vurig patriot. Op 18 september 1787 komt in de ochtend een troep mensen voor het huis van Van den Bosch aan de Dorpsstraat. Ze eisen dat hij zich in oranje dost om zo te boeten voor de ‘schande’ van zijn patriottische denkbeelden. Na twee nachten elders te hebben doorgebracht, weten zijn belagers hem toch te vinden. In angst vlucht hij het huis uit maar belandt ongelukkigerwijs in een achterliggende sloot. De predikant, die al redelijk op leeftijd is, lukt het niet om aan de kant te komen en hij verdrinkt. Zijn lichaam wordt door een groep mensen aan de oever getrokken waar hij vijf dagen blijft liggen. Naar zeggen worden zijn neus, oren en handen volgestopt met oranje bloemen en zijn mond gevuld met schelpen. Uiteindelijk wordt zijn lichaam met een touw aan een schuit vastgebonden en zo naar het kerkhof getrokken waar hij zonder kist wordt begraven. Van deze ‘zwarte bladzijde’ in de historie is kort geleden een film gemaakt en gepresenteerd op Monumentendag 14 september (zie kader).

THEMA

FILM
‘De zwarte bladzijde’

Onderhoudende film over een niet bepaald verheffende gebeurtenis in achttiende-eeuws Zoetermeer. Met lokale spelers en figuranten, herkenbare locaties en een boodschap met verwijzingen naar vrijheid van denken en verdraagzaamheid.

Greg & Baud Productions, speelduur: 30 minuten. Te bekijken via [W kerkinzoetermeer.nl](http://W.kerkinzoetermeer.nl)

Achteruitgang

De achteruitgang van het aantal leden zet door. Het aantal leden is in 1867 tot het trieste aantal van zeven leden gereduceerd. De gemeente wordt opgeheven en het kerkgebouw wordt verkocht.

Terugkeer

Ruim honderd jaar na de opheffing van de remonstrantse gemeente, in 1969, keren de remonstranten terug in Zoetermeer en gaan een samenwerkingsverband aan met de doopsgezinden en de vrijzinnig hervormden. De aanloop naar deze terugkeer begint bij de oprichting van vrijzinnig hervormden in 1913.

Kerkhistorie in beeld (2) verschijnt in Kerk in Zoetermeer 2019-10 (december). Voor inzage in de brontekst: vier artikelen over 400 jaar Remonstranten in de nieuwsbrief van de Adventskerk kunt u mailen: E.marcia.boeijinga@gmail.com

• Jan Blankespoor

KERK MUZIEK

Manager van de gemeentezang

Welk beeld hebt u bij het woord kerkmusicus? Denkt u dan meteen aan de organist of de cantor (dirigent) van uw kerk? En welk beeld heeft u van de organist in uw gemeente? Heeft die een bijzondere positie of hoort zo iemand gewoon uit te voeren wat met betrekking tot de te zingen liederen door anderen bepaald wordt? Op de website van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland staat dat de kerkmusicus een belangrijke rol in de eredienst heeft. In de kerkelijke regelgeving zijn zelfs regels over de kerkmusicus opgenomen. Hierin staat onder andere dat de kerkmusicus **leiding** geeft aan de

gemeentezang en de verdere **muzikale vormgeving** van de **eredienst**. De kerkmusicus wordt benoemd door de kerkenraad en aangesteld door het college van kerkrentmeesters. In een ander artikel van de kerkorde wordt nog expliciet vermeld dat de kerkmusicus **verantwoordelijk** is voor de kerkmuziek. In moderne taal kun je zeggen dat de kerkmusicus de manager muziek en gemeentezang is. De kerkmusicus is dus niet zomaar een willekeurige uitvoerder van instructies van de dominee, kerkenraad of de gemeente. Nee, hij of zij heeft een eigen verantwoordelijkheid en duidelijke inbreng in de liturgie. De organist en cantor moet de

gemeentezang en de kerkmuziek managen. Voor alle duidelijkheid: niet slechts begeleiden maar **leiden**. Samen met de voorganger geeft de kerkmusicus invulling aan de eredienst. Belangrijk ook om te beseffen dat met betrekking tot de gemeentezang de kerkmusicus ten opzichte van de voorganger geen ondergeschikte rol heeft. Sterker nog, bij de gemeentezang en de muzikale vormgeving van de eredienst is het volgens de kerkorde juist andersom. Zo hebben we binnen de kerk ineens managers die, soms verscholen op een achteraf plekje, gewoon hun werkzaamheden verrichten. Wie had dat ooit gedacht.

• Arie Vooijs

AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Stichting Concerten
Oude Kerk Zoetermeer

Lunchpauzeconcerten

Elke woensdag 12.45-13.15 uur
13 nov Arjen Verhage – luit
20 nov Eden Trio: Anastasiia Kurilko – piano, Danielle Sophia – viool, William McLeish – cello
27 nov Serena Jansen – sopraan, Carla Bos – harp
4 dec Ronald de Jong – Sinterklaasconcert

Toegang gratis, deurcollecte
W www.concertenzoetermeer.nl

Mannenensemble met ‘Living colours’

Samen met gospelkoor Living Words uit Valkenburg geeft het Christelijk Mannenensemble Zoetermeer op vrijdag 8 november een concert getiteld ‘Living Colours’. Trompettist Kees Zuurveld en soliste Els van der Net werken mee aan het kleurrijke programma: van een Russisch gebed tot ‘Going Home’ en ‘The Rose’ tot ‘Climb every mountain’. Het door dirigent Johan van Oeveren geschreven ‘Et incarnatus est’ – met een prachtige sopraansolo – wordt voor het eerst ten gehore gebracht.

8 nov, 20.00 uur, Oosterkerk, € 8
E kaartverkoopconcert@ziggo.nl

Orgelconcert Oude Kerk

Orgelconcert op het prachtige Lohman-orgel door Ronald de Jong met werken van J.S. Bach, D. Buxtehude, F. Mendelssohn (Sonate no. 2), L. Vierne, H. Andriessen en De Jong zelf. W concertenzoetermeer.nl
21 nov, 20.00 uur, Oude Kerk; voorafgaand koffie, thee en toelichting: 18 t/m 64 jaar € 10; vanaf 65 jaar € 7 / korting SCOKZ-donateurs

Carillonconcert

Maandelijks op zaterdag 12.00-13.00 uur, Oude Kerk
30 nov Gijsbert Kok – met een uur lang alle bekende en minder bekende sinterklaasliedjes

**IN DE REGIO
Expositie
Paradise!'**

DEN HAAG • Houd jij van kleurrijke schilderijen? Wil jij ver-
rast worden door een

unieke kijk op de natuur? Kom dan een kijkje nemen bij de expositie ‘Paradise!’ in de Haagse bibliotheek Schilderswijk. Beeldend kunstenaar Aran van der Giessen neemt je mee op reis in een van zijn geschilderde luchtballonnen door een paradijs vol exotische dieren.

t/m 16 november ma-za vanaf 11.00 uur, Bibliotheek Schilderswijk, Koningstraat 439, 2515 JL Den Haag
W www.instagram.com/aran.arts

Atar-trio in synagoge

DELFT • Het Atar-trio uit Israël presenteert ‘Girl Butterfly Girl’, een bijzonder programma dat poëzie, wereldmuziek en folklore combineert, gearrangeerd voor bariton, piano, viool en cello.
17 november, 15.00 uur; € 16, kinderen, studenten en CJP € 8
W www.synagogedelft.nl

‘Aartsvaders en aartsmoeders’

PIJNACKER • De bekende liberale rabbijn en publiciste Tamarah Benimah spreekt over ‘aartsvaders en aartsmoeders’ in de Dorpskerk van Pijnacker.
21 november, 20.00 uur; deurcollecte

Zing mee: Kerstviering in Lange Land Ziekenhuis

OPROEP • Voor alle mensen in het Lange Land Ziekenhuis is er op maandagavond 23 december een kerstviering waaraan de Regenboogcantorij meewerkt, waarna in de hal ook enkele traditionele kerstliederen gezongen worden. Zin om meerstemmig mee te zingen en in te studeren? Welkom op dinsdag 26 november, 3, 10 en 17 december van 20.00-21.15 uur in De Regenboog.

Aanmelden: Arie Vooijs (cantor)
E ariemuziek@gmail.com

Top2000-dienst op 29 december: TIJD

De Top2000-dienst van dit jaar heeft als thema: TIJD. Elk jaar is er veel om bij stil te staan. We herinneren ons hoogtepunten en dingen die ons zwaar vallen, we vieren, we hopen. We sluiten aan bij Prediker 3:1-8: ‘Er is een tijd om ...’ Met live muziek uit de Top2000, zangers en zangeressen en voorganger ds. Ferdinand Borger die ook theaternmaker is, wordt het een mooi, feestelijk en verrassend geheel. Zet alvast in je agenda: het is tijd om naar de Top2000-dienst te gaan!

29 december, 17.00 uur, Ichthuskerk
Peter Balk T 06 4468 8670

‘Bach in zeven woorden’

SCHRIJF JE IN • Interessant voor de ervaren koorzanger: ‘Bach in zeven woorden’. Een compact project voorjaar 2020 in samenwerking met het CKC en onder leiding van dirigent Johan van Oeveren. Tien maandagavonden studeren op drie Bachcantates voor de Passietijd en uitvoeren in de Stille Week op dinsdag 7 april in de Oosterkerk.
Deelname € 60 W koor-experience.nl

Uniek concert ‘Reger Triple’

ROTTERDAM-SCHIEBROEK •

Uniek concert rondom de Duits-romantische componist Max Reger (1873-1916) in de Goede Herderkerk in Rotterdam-Schiebroek. Drie organisten, Evan Bogerd, Iddo van der Giessen en Dirk Jan Versluis, voeren Regers drie koraalfantasieën opus 52 integraal uit: ‘Alle Menschen müssen sterben’, ‘Wachet auf, ruft uns die Stimme’ en ‘Hallelujah! Gott zu loben’. Sopraan Elma Dekker zingt steeds een couplet van het koraal.
30 november, 15.00 uur, gratis

• Lezing en orgelverspers

Op woensdag 27 november geeft de leermeester van de drie organisten, Jos van der Kooy, een lezing over Max Reger met klankvoorbeelden. De lezing wordt voorafgegaan door de eerste van vier thematische Advent-orgelverspers.
27 november, 19.30 uur, toegang vrij
Kastanjeplein 28, 3053 CD Rotterdam
4 december, tweede Advent-verspers

LEESROOSTER

Elke dag de Bijbel open

Deze korte lezingen worden bij het middaggebed in Taizé gelezen. Ze kunnen gedurende de dag overwogen worden. De verwijzing geeft de herkomst van de tekst aan. Soms betreft het een verwijzing naar een uitgebreider bijbel-gedeelte, voor hen die het tekstverband willen leren kennen.

- WO. 6 NOVEMBER** - 2 Timoteüs 1:6-11
Deel in het lijden voor het evangelie, met de kracht die God je geeft. Hij heeft ons gered en ons geroepen tot een heilige taak.

DO. 7 NOVEMBER - Johannes 10:11-18
Jezus zegt: Ik ben de goede herder. Mijn schapen zullen naar mijn stem luisteren: dan zal er één kudde zijn, met één herder.

VR. 8 NOVEMBER - 2 Timoteüs 2:8-13
Paulus schreef: Als wij met Christus gestorven zijn, zullen we ook met hem leven.

ZA. 9 NOVEMBER - Marcus 12:1-12
Jezus zei over zichzelf: De steen die de bouwers afkeurden is de hoeksteen geworden. Dankzij de Heer is dit gebeurd.

ZON. 10 NOVEMBER - Lucas 20:27-38
Jezus zegt: God is geen God van doden, maar van levenden, want voor hem zijn allen in leven.

MA. 11 NOVEMBER - Psalm 26
Doorgrond mij, Heer, en ken mij, peil mijn hart, want uw liefde staat mij voor ogen en ik bewandel de weg van uw waarheid.

DI. 12 NOVEMBER - Johannes 14:1-10
Jezus zegt: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

WO. 13 NOVEMBER - Handelingen 26:1-23
De opgestane Jezus zei tot Paulus: Ik zend je naar alle volken, zodat ze, door het geloof in mij, vergeving krijgen voor hun zonden.

DO. 14 NOVEMBER - Sefanja 3:14-18a
Je God zal in je midden zijn. Hij zal vol blijdschap zijn, in zijn liefde zal hij over je jubelen.

VR. 15 NOVEMBER - Lucas 23:33-34
Aan het kruis zei Jezus: Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.

ZA. 16 NOVEMBER - 2 Tessalonicenzen 1:1-5
Paulus schreef aan de Tessalonicenzen: broeders en zusters, wij moeten God altijd voor u danken. Het past ons dit te doen, omdat uw geloof sterk groeit en uw liefde voor elkaar groter wordt.

ZON. 17 NOVEMBER - Lucas 21:5-19
Jezus zei tot zijn leerlingen: Jullie zullen worden vervolgd omwille van mijn naam. Dan zullen jullie moeten getuigen.

MA. 18 NOVEMBER - Wijsheid 11:21-26
Omdat u alles kunt, Heer, ontfermt u zich over iedereen; u ziet voorbij aan de zonden van mensen, opdat zij naar u terugkeren. Alles wat er is hebt u lief.

DI. 19 NOVEMBER - Jesaja 54:5-10
Ik zal me weer over je ontfermen met eeuwigdurende liefde, zegt de Heer, die je vrijkoopt.

WO. 20 NOVEMBER - Romeinen 8:28-30
Paulus schreef aan de Romeinen: Wij weten dat voor wie God liefhebben, voor wie volgens zijn voornemen geroepen zijn, alles bijdraagt aan het goede.

DO. 21 NOVEMBER - Zacharia 2:14-17 (10-13)
Zo spreekt de Heer: Vele volken zullen zich bij mij aansluiten. Zij zullen mijn volk zijn.

VR. 22 NOVEMBER - Efeziërs 2:4-6
Omdat de liefde die God voor ons heeft opgevat zo groot is, heeft hij ons, die dood waren door onze zonden, samen met Christus levend gemaakt.
- ZA. 23 NOVEMBER** - Hand. 5:27-42
De apostelen waren verheugd dat ze waardig bevonden waren vernedering te ondergaan omwille van de naam van Jezus. Ze bleven dagelijks onderricht geven in de tempel of bij iemand thuis en gingen door met het verkondigen van het goede nieuws dat Jezus de messias is.

ZON. 24 NOVEMBER - Lucas 23:33-46
EEUWIGHEIDSZONDAG
De misdadiger die naast Jezus gekruisigd was, zei: "Jezus, denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt." Jezus antwoordde: "Nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn."

MA. 25 NOVEMBER - Psalm 43
Zend uw licht en uw waarheid, God, laten zij mij geleiden.

DI. 26 NOVEMBER - Matteüs 26:36-46
Jezus zei tot zijn leerlingen: Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.

WO. 27 NOVEMBER - Johannes 8:28-32
Jezus zei: Hij die mij gezonden heeft is bij mij; hij heeft me niet alleen gelaten, omdat ik altijd doe wat hij wil.

DO. 28 NOVEMBER - Matteüs 5:38-42
Jezus zegt: Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.

VR. 29 NOVEMBER - Micha 7:18-20
Wie is een God als u, Heer, die schuld vergeeft? Opnieuw zult u zich over ons ontfermen en al onze zonden tenietdoen.

ZA. 30 NOVEMBER - Romeinen 10:11-13
Paulus schreef: Er is geen onderscheid tussen mensen, want ze hebben allen dezelfde Heer. Hij geeft zijn rijke gaven aan allen die hem aanroepen.

ZON. 1 DECEMBER - Matteüs 24:42-44
EERSTE ADVENTSZONDAG
Jezus zei tot zijn leerlingen: Jullie moeten klaarstaan, want de Mensenzoon komt op een tijdstip waarop je het niet verwacht.

MA. 2 DECEMBER - 1 Johannes 1:1-7
Johannes schreef: Dit is wat wij Christus hebben horen verkondigen: God is licht, er is in hem geen spoor van duisternis.

DI. 3 DECEMBER - Galaten 2:19-20
Paulus schreef: Ikzelf leef niet meer, maar Christus leeft in mij.

WO. 4 DECEMBER - Efeziërs 2:19-22
U bent huisgenoten van God, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, met Christus Jezus zelf als de hoeksteen.

DO. 5 DECEMBER - 2 Tessalonicenzen 2:16-3:5
Paulus schreef: Mogen onze Heer Jezus Christus en God, onze Vader, die ons zijn liefde heeft getoond en ons door zijn genade blijvende steun en goede hoop gegeven heeft, u aanmoedigen en sterken in al het goede dat u doet en zegt.

VR. 6 DECEMBER - Jakobus 1:12-15
Jakobus schreef: Wie in verleiding komt, moet niet beweren: "Die verleiding komt van God." Want God stelt niemand aan verleiding bloot, zoals hij zelf ook niet door iets slechts in verleiding kan worden gebracht.

ZA. 7 DECEMBER - Psalm 84
Gelukkig wie bij u hun toevlucht zoeken, Heer. Trekken zij door een dal van dorheid, het verandert voor hen in een oase.

Zie voor de pdf van het leesrooster www.kerkinzoetermeer.nl

Advertentie

Dorpsstraat 74 / 2712 AM Zoetermeer / 079-3162081

WWW.ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

OUDE KERK IN HET DORP

Licht uit het Oosten

De lichtval in het koor van de Oude Kerk spreekt ons bijzonder aan. Op Avondmaalszondagen staan de tafels er in U-vorm aan-gericht en ieder wordt genodigd op de lange banken plaats te nemen. Het historische koorhek is als ornament achterin geplaatst. Bij de Evensongs die het Project-koor Oude Kerk een paar keer per jaar verzorgt, belijden we ons geloof staande en naar het koor op het oosten gekeerd. Ds. Kees Wesdorp spreekt dan deze tekst uit: 'In gemeenschap met alle heiligen belijden wij ons geloof in God Drie-enig en in Jezus Christus

het Licht der Wereld. Het Licht komt uit het oosten, waar de zon opgaat en vanuit onze plaats bezien zal Christus, de Zon der gerechtigheid, eenmaal in het oosten verschijnen. Keren wij daarom ons naar het oosten om voor het aangezicht van Christus ons geloof uit te spreken met de woorden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en zeggen wij: Ik geloof ...'

Tekst: Liesbeth van Daal en Marieke van der Giessen-van Velzen
Foto: Jaap van der Giessen

DE REGENBOOG IN ROKKEVEEN

Veelkleurige eenheid

In 2018 heeft De Regenboog een nieuwe uitstraling gekregen met het project 'Zin in kleur'. Met passende kleuren is de kerkzaal verfraaid tot een symbool van de veelkleurigheid van de gemeente. De kleuren kunnen ook steun geven bij verdieping van het geloof. Er wordt helaas niet zoveel meer gedoopt in De Regenboog, maar tijdens de Paaswake, voorafgaand aan het Paas-feest, kan men symbolisch door het doopwater lopen. Het doopwater wordt uit de prachtige keramische kan gegoten in het doopvont, samen vormen zij een eenheid.

Tekst: Jan Blankespoor
Foto: Jan de Geus

Vormgeefster Jessica Monker doet de opmaak van Kerk in Zoetermeer met veel plezier. 'Het is voor mij als een puzzel', zegt ze, en je ziet het voor je. 'Schuiven, passen en meten tot tekst en beeld een mooi en overzichtelijk geheel vormen. Voor mij is geloven ook een soort puzzel. Je weet dat het iets moois en groots is, de losse puzzelstukjes laten er kleine beetjes van zien. Leg je de stukjes, hoe lastig en moeilijk soms ook, op de juiste plek, dan zie je hoe geweldig het volledige beeld is.'

UITGELEZEN

Een toekomst met actuele urgentie

In de loop van jaren voedde theoloog Maarten den Dulk zijn gevoeligheid voor het bijbelboek Genesis. Hij leerde veel van andere exegeten, vertalers en vertolkers die hij ook in het slot van dit boekje vermeldt. Hij noemt Voor een nieuw begin dan ook 'een bricolage zonder voetnoten'. Helder en gedreven geeft hij nu zijn eigen ontmoeting met de Genesistekst weer. Daarbij nodigt hij zijn lezers uit om eerst zelf die tekst te pakken en woord voor woord te proeven. Met hem meelezend verrast hij je met de inhoud en betekenis van delen die vrijwel nooit aan de orde komen. Je komt erachter dat ook in die hoofdstukken ieder woord en ieder vers telt.

Voor Den Dulk vertellen de beginhoofdstukken van de Bijbel wat ons mensen te doen staat. Het is een agenda voor de toekomst met actuele urgentie.

Genesis: een en al onderwijs hoe te leven

Daarbij geeft Genesis geen recepten maar wijst wel een weg. Deze beginverhalen zijn een en al Thora-onderwijs oftewel onderwijs hoe te leven. Hoofdopdracht is humaniteit: elkaar tot medemens te zijn. Leven is leven in relatie. Den Dulk laat zien hoe in het scheppingsverhaal die opdracht wordt gegeven. In het paradijs-verhaal – geen tovertuin maar

DE OASE IN MEERZICHT

Rust, ruimte en licht

Rust, ruimte en licht in het liturgisch centrum in de kerkzaal van De Oase. Een veelkleurige paaskaars, drie houten kruisen en een liturgische tafel van glas. Het is nog mooier als er zondags de bloemen bij staan. Het spreekt mij persoonlijk aan vanwege zijn eenvoud en de symboliek.

Foto en tekst: Els Alebregtse

PELGRIMSKERK IN HET DORP

Een geschenk uit Roemenië

Al meer dan twintig jaar staat op de voormalige ouderlingen-bank een beeld. In de grote kerkruimte zal het niet iedere kerkganger opvallen. De diaconie van de Pelgrimskerk had in de jaren negentig contact met de jongerengroep Prietenol Copiilor ('de Kindervriend') in Roemenië. Bij een bezoek aan Zoetermeer overhandigden zij het beeld, speciaal gemaakt voor onze kerk. Een uitleg erover ontbreekt. De kijker mag zelf bedenken wat de onbekende maker wilde verbeelden. In 2017 stond het beeld centraal bij een van de eerste meditatiebijeenkomsten van De Pelgrim. Het verraste mij hoe intens en verschillend het beeld de aanwezigen raakte. Water dat gaat stromen. Stenen die breken. De breuken in mijn leven. Ook deed het denken aan bijbelverhalen: Mozes die op de rots slaat, de stenen tafelen, het kruis ...

Tekst: Joke Westerhof
Foto: Tom Westerhof

onderwijsinstituut – wordt die opdracht geoefend om in het zondvloedverhaal echt te worden gedaan. Dit boekje over Genesis 1-11 geeft je als lezer veel om bij stil te staan, alleen of in gesprek met anderen. Daarom: van harte aanbevolen!

• Joke Westerhof

Maarten den Dulk, 'Voor een nieuw begin. De agenda van Genesis', Middelburg: Skandalon, 2017, € 12,95

